

Årsberetning for Stomiforeningen COPA 2025

Ved udgangen af 2025 var der 2700 COPA medlemmer, hvilket er et minus på 70 medlemmer. Nedgangen skyldes ikke, at færre har eller får anlagt en stomi. Der er over 15000 personer med stomi. Trenden, for langt de fleste patientforeninger, er desværre ikke positiv for at tiltrække nye medlemmer i patientforeninger.

I mange år har det været muligt på hjemmesider at søge informationer om patientforeningers tilbud: få gode råd, vejledning, downloade pjecer og m.m. helt gratis. Det vil være glædeligt, hvis de der får hjælp fra en forenings hjemmeside, meldte sig ind i foreningen - i det mindste som støttemedlem.

Hjælpemidler

Bestillinger af stomi-hjælpemidler, i region Syddanmark og Midtjylland, gennem "Det tværsektorielle indkøb" fungerer nu rimeligt fint. Det har været en lang proces med en del indkøringsproblemer på grund af de forskellige IT-systemer. Stomiooperede i Aarhus og Odense, der var med fra start, fik tilsendt et skema med spørgsmål om tilfredshed på levering, produktudvalg og service m.m. Der skulle laves en tilfredshedsundersøgelse inden opstart af den nye aftale.

I efteråret 2025 fik alle borgerne med stomi i de to kommuner igen tilsendt et skema med samme spørgsmål som før aftalen. Konklusionen er, at der er sket en mindre forbedring med tilfredsheden. Det er positivt.

Ukraine

I foråret 2025 blev der sendt 14 EU paller med stomihjælpemidler i Odesa. Foreningen "Bevar Ukraine" stod for transporten fra Aarhus til Odesa. UNO – TRANSPORT i Aarhus klarede afhentning af paller i Ringsted og Vejle og opbevaring m.m., inden det var muligt med den videre direkte transport til Odesa. Stomiforeningen COPA får en del henvendelser fra kommuner, der ønsker at donere brugte hjælpemidler

til Ukraine. Det kan være senge, kørestole, toiletstole, krykker og meget mere. Vores forening kan hverken klare afhentning eller opbevaring at så store donationer. COPA kontakter "Bevar Ukraine", der herefter kontakter kommunen for at lave en aftale om afhentning. UNO - TRANSPORT har været behjælpelig med opbevaring af flere paller med hjælpemidler. Stomiforeningen COPA takker følgende firmaer for økonomisk støtte til Ukraine: Focuscare Denmark, Stotec A/S, Kirstine Hardam og MME Nordic A/S.

Copabladet

Der har heldigvis kun været få klager fra COPA medlemmer, der ikke har modtaget deres medlemsblad i 2025, da det stadig var Post Nord, der stod for omdelingen.

Tiden må vise, om DAO i 2026 klarer opgaven af omdelingen med samme tilfredshed som Post Nord i 2025. Stomiforeningen COPA har stadig en god prisaf tale med Lasertryk til at klare trykningen.

COPA Facebook

Der er er god aktivitet med spørgsmål og svar i gruppen, der nu tæller over 3800 medlemmer. Tænk, hvis de alle var "rigtige medlemmer" i Stomiforeningen COPA!

I gruppen kan der spørges om alt muligt vedr. dagligdagen om stomi, rejser, sport, job og kost og m.m. Et er sikkert. Spørgsmålet bliver altid besvaret – ofte fra flere i gruppen. Der kommer også mange opslag fra studerende, der beder om hjælp til forskellige opgaver og projekter vedr. stomi. Stor tak til alle der melder sig som deltager i projekterne. Husk, de unge studerende er vores fremtid.

Pårørende Facebook

Der er også en gruppe for pårørende til personer med stomi eller

mave/tarmsygdomme. Husk venligst, at gruppen kun er for pårørende. Der er endnu ikke så mange medlemmer. Tøv ikke med at blive en del af gruppen, hvis I har behov for råd som pårørende. Der kan være spørgsmål, man ikke er parat til at stille sin partner med stomi.

FS landskursus

den 5. - 6. november 2025

Fra COPA deltog Carina Juul Glensdorf, Michael Petersen og Henning Granslev i kurset for Sygeplejersker i Stomiplejen.

De sidste mange år har der været afholdt et fælles informationsmøde med repræsentanter fra FS, CCF, Tarmkræftforeningen og COPA. For at spare på rejseudgifterne blev der ved fællesmødet i 2024 enighed om at holde mødet, når vi alle var samlet til FS Landskurset. På mødet er der en gensidig orientering om nyt fra foreningerne, herunder også invitationer om at deltage med en udstillingsstand ved større arrangementer, der kan have fælles interesse. Der er et fint samarbejde med Tarmkræftforeningen, hvor COPA altid deltager ved deres 2 årlige Tema dage, der afholdes i København og Aarhus.

Onsdag den 5. november

Om formiddagen var der afsat god tid til besøg hos producenternes udstillingsstande, med præsentation af nyheder på stomihjælpemidler, poser, pasta, hudplejcremer, bæltter og tilbehør diverse tilbehør - f. eks et smart overtræk til stomiposen.

Læge Majken Højrup Wiborg, der har en klinik i Esbjerg holdt dagens første oplæg om udredning og behandling af seksuelle problemer efter en stomianlæggelse. Der kan være bekymringer med det ændrede kropsbillede, når der er en pose på maven. Det kan

(fortsætter side 8)

derfor være nødvendigt med en henvisning til en specialiseret sexologisk behandling.

Et oplæg om behandling af patienter med funktionelle tarmdysfunktioner i TAI/irrigation viser, at op mod 75% af patienter med afføringsinkontinens og forstoppelse kan få god hjælp i en klinik for bækkenbundslidelser. Løsningen kan være miniskyld af tarmen - trans anal irrigation, også kaldet TAI. Oplægget blev præsenteret af sygeplejerske Sigrud Hansen, Aarhus Universitetshospital.

Stomiterapeut Søren Sillesen, Hjemmeplejen i Horsens Kommune, havde dagens sidste oplæg, der handlede om stomipleje ude ved borgerne. Det er vigtig at finde de korrekte stomihjælpemidler. Hvis der både er brok og en dårlig placeret stomi, giver det ofte en del lækager og derved hudproblemer, og udfordringerne kan være ret store, inden der er fundet den korrekte bandagering. Det lykkedes heldigvis i det fleste tilfælde. Resultatet vil være en tilfreds borger ved faglig og kompetent hjælp fra en sygeplejerske, der har klaret opgaven til UG. Det er en win win for begge parter. Onsdag aften var der festmiddag og hyggeligt socialt samvær blandt deltagerne.

Torsdag den 6. november

Klinisk sygeplejerske og forskningsrektor, Marianne Krogsgaard, holdt dagens første oplæg. Det var om at have fokus på den kirurgiske patient, symptomer og senfølger. Et tværfagligt samarbejde er en forudsætning for en vellykket pleje og behandling. Næste oplæg var stomisygeplejerske Gerd Johnsen, der fortalte om undervisning og foredrag til forståelse og behandling af afføringsproblemer og omsorg for demente og handicappede. Overlæge Katrine Emmertsen, Regionshospitalet, Randers havde oplæg om senfølger efter kræftbehandlinger ved kolorektal cancer. Der er desværre mange patienter, der får senfølger efter kræftbehandlinger. Desværre kan der være lang ventetid for at få en tid til konsultation til at finde den rigtige behandling. Men, der er lys forude, da der i den nye Sundhedsreform er besluttet, der skal være Senfølgeklinikker i alle regioner.

Efter frokost var der to oplæg om problemer, der kan opstå, når flygtninge

og indvandrere henvender sig til læge og eller klinikker med symptomer på sygdom. Her kan der ske misforståelser og patienter havner ofte i kuldsejlede forløb i sundhedsvæsenet. Oplægget blev holdt af overlæge, kliniks professor og forskningsleder Morten Sodemann, Odense Universitetshospital.

Det er meget givende at deltage i landskurserne, da man altid får ny viden med hjem.

Kræftens Bekæmpelse (KB)

Repræsentanter fra COPA deltager i kvartalsmøderne, der afholdes i Patientstøtteafdelingen. Her kan der være oplæg om nye kræftbehandlinger, den nye Sundhedsreform, ulighed i Sundsvæsenet, motion og kræft, sunde kostråd, lige ret til diverse hjælpemidler - herunder også kropsbårne hjælpemidler. Det var med hjælp fra Kræftens Bekæmpelse, COPA og et par andre patientforeninger at vi fik foretræde for Det Sociale Udvalg på Christiansborg. På mødet med politikerne havde vi mulighed for at fremlægge eksempler på uligheder ved bevillinger til hjælpemidler. COPA har de sidste år deltaget i Folkemøderne på Bornholm. Her hjælper vi med at uddele information om patientforeningerne og giver information om vores fælles KB frivillige arbejde til de besøgende ved standen. Stomiforeningen COPA modtager fra KB årligt 150.000 kr. i basisstøtte og fik i 2025 yderligere 120.000 kr. i økonomisk støtte for afholdelse af vores foreningskursus for COPA-rådgivere.

Danske Handicaporganisationer (DH)

COPA deltager ved møder i DH, der er relevante for vores målgruppe. Selvfølgelig er der også store fælles møder, hvor det er relevant at deltage for alle patientforeninger i DH. Det har bl.a. været om Den nye Sundhedsreform. Der skal være lige adgang til at få bevilget hjælp uanset bopælskommune - lige fra el. kørestole - hjælp til blinde - personlige hjælpemidler,

specialundervisning, botilbud og m.m. Der er 38 patientforeninger i DH regi med samlet over 400.000 medlemmer. 86% af befolkningen har et handicap tæt inde på livet. Målet er at alle med et handicap kan leve et liv som andre.

Ved repræsentantskabsmødet i DH den 3. - 4. oktober blev Thorkild Olesen genvalgt som formand og Simon Toftgaard blev næstformand. Hvert andet år afholdes der Repræsentantskabsmøde i DH.

Årets poseven

Stomisygeplejerske Per Herlufsen, Hvidovre Hospital var i 2025 modtager af Prisen Årets Poseven. Per Herlufsen har i rigtig mange år hjulpet stomipatienter med råd og vejledning til at takle hverdagen efter operationen. Per er kendt af mange med titlerne: Stomi Per eller Pose Per. Hjemmesiden: Stomiguident - mest for de unge - er også et projekt, hvor Per har bidraget med stor viden med artikler og små filmklip om alt muligt vedr. livet med stomi. "Opfinderen" af Stomiguident er Jacob Nossell, der var patient på Hvidovre Hospital. Jacob fik både "overtalt" Per og COPA til lave en hjemmeside, der var henvendt til de unge.

COPA Sommerophold

Det er blevet en større udfordring med at finde hoteller, der tilbyder "rimelige priser" til et COPA Sommerophold. Priserne øst for Storebælt er betydelig højere end vestpå. Milling Park Hotel, Middelfart blev valgt til sommerugen 2025. Her har COPA tidligere, med stor tilfredshed, afholdt et lignende ophold. Eftermiddagsudflugterne var tirsdag besøg med rundvisning ved Kongernes Jelling og torsdag med guide på tur rundt i Den fynske Landsby.

(fortsætter side 10)

På heldagsturen onsdag kørte vi vestpå med første stop ved Vadehavscentret. Her fik vi en spændende fortælling om landskabet, fuglelivet, fødekæden til sælerne og de mindste organismer - algerne. Efter besøget på Vadehavscentret kørte vi til Kammerslusen. Her fik vi blæst i håret og et fint kik ud over Marsken. Sidste stop var i Ribe, med tid til en tur rundt i de hyggelige gader med masser af turisttilbud – kaffe, kage, is, flotte hjemmelavede stikkevarer og en masse skrammel. Ugen sluttede som altid med festmiddag, vin, sødt og hyggeligt samvær.

COPA Weekendophold

Hotel Nyborg Strand var valgt til årets COPA weekend.

Fredag aften var der fremvisning af stomihjælpemidler og hyggesnak med udveksling af råd og erfaring om dagligdagen med stomi. Efter en god morgenbuffet kørte vi på heldagstur til besøg på Langelandsfortet. Vi blev delt op i to hold, inden guiderne tog deltagerne med på tur rundt i det store anlæg. Præmien for en tur rundt i anlægget var at nyde de medbragte madpakker og lidt frugt. På hjemturen var der indlagt pitstop ved Landet Kirke, inden vi fortsatte til Hotel Troense for at indtage kaffe og lagkage. Lørdag aften sluttede med festmiddag, et jubilæumsglas til desserten (COPA weekend nr. 30). Der var hyggeligt socialt samvær med lidt sang, hygge og diverse underholdning.

COPA Rådgiverkursus

35 COPA rådgivere var i weekenden den 25.-26. oktober samlet til rådgiverkursus.

Kurset blev afholdt på Milling Park Hotel, Middelfart, som er vores favorithotel til COPA arrangementer. Oplæggene var om "Din Patientguide", der er nyt tilbud til patienter, der er kørt fast i systemet. Her kan man få uvildig hjælp til at komme videre i behandlingen, til valg af sygehuse og m.m.

En ny stomipose eller en stomiprop blev præsenteret af Mette Parslow og Cecilie Ammitzbøll fra Ampa Medical. Den er stadig i udviklingsfasen, men bliver snart klar til test i daglig brug. Efter frokost var oplægget lidt tørt stof. Hvorfor skulle der laves et tværsektorielt indkøb af stomihjælpemidler? De ansvarlige for aftalen: Heidi Illum Vendler; Aarhus Kommune og Cecilie Schwarz Førby; Odense Kommune forklarede årsagen til at lave den store fælles indkøbsaftale. Flere deltagere fra Region Midtjylland og Syddanmark havde spørgsmål, der blev besvaret af de to oplægsholdere.

Lørdagens sidste oplæg var om IT kriminalitet. Ole Holm, Fyens Politi gav en god og lærerig information om de mange svindel telefonopringninger borgere kan få til at udlevere diverse oplysninger om bankkonto m.m. Et vigtigt råd: **UDLEVER ALDRIG KORT ELLER KODER.**

Efter en lang dag på skolebænken var der lidt "slappe af tid" inden aftenmenu tilsat lidt vin, kaffe og sødt. Under kaffen var der samvær og hygge blandt deltagerne. Næste dags oplægsholder – stomisygeplejerske Per Herlufsen, Hvidovre var med til aftenmenu og samvær. Flere af deltagerne fik lørdag aften en god snak med Per om hjælp til at løse diverse problemer med stomi, hudpleje og m.m.

Friske og udhvilede var vi klar til en hel formiddag med oplæg fra Per, der har mange års erfaring med stomipleje. Per fortalte om de mange årsager til anlæggelse af stomi, de forskellige stomityper, problemer med stomi, om fistler, brok, træning af mavemusklernerne efter operationen, tilbagelægning af stomi m.m. Kort sagt om alt vedr. stomi. TAK Per.

De sidste oplæg var Isabella Peterson, COPA Forældregruppen, der fortalte om gruppens tilbud på arrangementerne til børn og forældre i målgruppen.

Til slut gav Helle Leth Lillelund en kort information om Facebookgruppen for pårørende.

Inden afrejse fra hotellet ventede en god frokostbuffet - mætte af mad og læring om stomi var det et farvel og tak for en god weekend.

Årsberetning 2025 COPA UNG

I 2025 har Ungdomsgruppen været præget af forandringer, og et år uden fysiske møder.

På trods af dette, har gruppen fortsat arbejdet for at skabe et fællesskab for unge i Stomiforeningen COPA, og for at fastholde kontakten til foreningen og dens aktiviteter. Der blev i 2025 ikke afholdt fysiske møder i Ungdomsgruppen. Året var samtidig præget af skift af kontaktperson, hvilket naturligt har påvirket planlægning og gennemførelsen af aktiviteter.

Selvom der ikke blev afholdt egne arrangementer, deltog repræsentanter fra Ungdomsgruppen i Rådgiverweekenden i slutningen af oktober 2025. Det var en værdifuld mulighed for at være en del af foreningens fælles faglige og sociale rum, og vi sætter stor pris på at blive inviteret og inkluderet i sådanne arrangementer.

Ungdomsgruppen arbejder målrettet på, at 2026 bliver et år med mulighed for fysiske møder for unge i Stomiforeningen COPA. Vi ønsker at styrke fællesskabet, skabe synlighed og give unge medlemmer et sted at mødes og dele erfaringer.

Som første skridt er der allerede indkaldt til en uformel komsammen i april 2026, hvor vi håber at samle både nye og tidligere aktive unge.

P.g.v. Katrine Østergaard-Nielsen

Årsberetning 2025 Forældregruppen under COPA

I Forældregruppen handler det først og fremmest om børnene. Vi får gang på gang bekræftet, hvor vigtigt

fællesskab er for børn med stomi og mave-tarmproblemer. At leve med stomi eller mave-tarm-sygdom som barn kan være forbundet med usikkerhed, spørgsmål og praktiske udfordringer, men også med styrke, mod og livsglæde.

I årets løb har vi arbejdet målrettet for at skabe trygge rammer, hvor børn kan mødes og spejle sig i hinanden, dele erfaringer og opleve at de ikke står alene. Samtidig har vi støttet forældre og pårørende med viden, netværk og erfaringsudveksling. Årsberetningen giver et indblik i de aktiviteter, arrangementer og initiativer, som har styrket vores fællesskab i 2025.

D. 8. februar var 6 familier fra hele landet samlet i Kolding Trampolin Park med efterfølgende fællesspisning på Mc Donalds ved siden af. Det tog ikke lang tid for børnene at finde hinanden i en god leg og da de 2 timer var gået tog vi videre over for at spise frokost på Mc Donalds.

D. 13. april var vi så heldige at Fårup Sommerland har udvalgt os som forening til at deltage gratis i 'En forårsdag i skoven'. Her fik foreningen tildelt 150 stk. billetter til børnene og deres familier. Det lykkes os næsten at få uddelt alle billetter og vi havde en dejlig dag sammen i Fårup Sommerland. Forældregruppen under COPA ønsker fremadrettet at se mere ind i disse arrangementer og målrettet få lavet flere ansøgninger ifm. lignende arrangementer.

D. 28.-30. marts var Forældregruppen under COPA på forårstur til Samsø - i alt var 9 familier tilmeldt.

Her hyggede vi alle sammen og havde lørdag en fælles udflugt til Falkecenter Samsø. Det er især på vores forårstur at vi oplever at børnene rigtig finder hinanden og det er her de lærer at knytte et stærkt bånd sammen.

D. 6.-8. juni havde vi arrangeret Juniorweekend for de børn over 12 år. Men grundet for lidt tilmeldinger måtte vi desværre aflyse.

D. 10.-12. oktober var 17 familier afsted på forældregruppens Familiweekend til Grenaa.

Her havde vi besøg af familierapeut, Dorthe Kastberg, der var klar til at lære børnene mindfulness i børnehøjde. Bagefter var der undervisning af Dorthe Kastberg, for forældrene, hvor vi kunne blive klogere på, hvad vi kan gøre, når vores børns trivsel er truet af fx. smerter, ubehag, indlæggelser eller mobberi. Det var utrolig spændende og lærerigt. Lørdag aften fik børnene lov at sove med hajerne på Kattegat Centeret.

I løbet af året deltog Isabella Ornebjerg på vegne af Forældregruppen under COPA i rådgiverkursus d. 26. oktober, hvor hun havde oplæg

om, hvad det vil sige at være medlem i Forældregruppen under COPA. Sanne Bukh Gundager deltog på vegne af Forældregruppen under COPA på hovedbestyrelsesmøde i Ringsted d. 25.-26. april, på rådgiverkursus 25.-26. oktober på Fyn og på Hovedbestyrelsesmøde d. 15. november.

P.g.v. Marie Louise Vinther

Huset, Jyllandsgade 41, 4100 Ringsted

Det har været nødvendigt at udskifte garageporten, da der ved store regnmængder var vandindtrængen ind i garagen. Der bliver også lavet en ændring af hældningen af belægning uden for garagen, således at regnvandet i fremtiden løber ud på gaden.

Fremtiden

Copa-bladet udkommer med et helt nyt layout fra blad 4.26. Vi håber, medlemmerne bliver tilfredse med det "nye valg". Der skal

være plads til nytænkning - ok - det har for flere måske taget lidt for lang tid med at få denne proces i gang med udvikling af bladet til noget mere tidssvarende.

Uens behandling af kommuners bevillinger til stomihjælpe midler burde kunne løses med den nye Sundhedsreform, der lægger op til: Ingen ulighed i Sundhedsvæsenet uanset bopælskommune.

Et stort ønske er, at COPA får en medlemstilgang og ikke fortsætter i den negative spiral med faldende medlemstal. Vores forening kan i år fejre 75 års jubilæum - vi er Verdens ældste patientforening for stomioopererede og personer med mave/tarmsygdomme. Der bliver afholdt et stort

jubilæumsarrangement i Middelfart lørdag den 12. september. Projektet med Stomiguiden håber jeg også kan fortsætte i årene fremover. Det er en platform med stor viden, råd, vejledninger, videoklip, fakta om alt muligt vedr. stomi.

Tak til alle i COPA, medlemmer, leverandører og producenter, samarbejdet med DH, KB, FS, CCF, Tarmkræftforeningen, revisor, leverandører, oplægsholdere ved COPA arrangementer, Susanne Moll på sekretariatet, redaktør Ole Vestergaard og alle jer, der ikke blev nævnt.

Henning Granslev, Landsformand

(fortsætter side 12)

Copa-bladets gamle redaktør takker af

Det første Copa-blad undertegnede var redaktør af, var Copa-blad juli 1993 nr. 118. Det sidste blad blev dette nummer 310.

Ergo har han været redaktør for 193 numre gennem 33 år. Han har haft glæden af at arbejde under fire landsformænd - Chr. Stentoft, Flemming Lejlbølle, Arne Nielsen og Henning Granslev. I sekretariatet har han arbejdet under Susanne Moll og to af hendes forgængere.

Tusind tak for tiden - og ikke mindst også tak til alle jer læsere. Selv om den gamle redaktør nu har rundet 4 snese, fortsætter han med andre gøremål, f.eks. plukker han hyldeblomster til Læsø Hyldeblomstvin og han fortsætter som redaktør på et andet blad (hans eget, tidssvarende eller ej).

God vind til stomiforeningen COPA og Copa-bladet fremover.

o.v.

COPA REGNSKAB 2025

	2025 kr.	2024 kr.
IND		
Kontingenter.....	596.350	605.650
Gaver og arv.....	37.515	50.145
Støtte formålsbestemt.....	554.516	534.972
Diverse indtægter.....	4.055	3.000
Tips og lotto.....	1.118.329	1.164.272
Deltagerbetaling.....	232.675	216.600
Annonceindtægt.....	208.052	195.016
Ukraine.....	0	37.000
Focuscare legat.....	19.000	0
INDTÆGTER I ALT.....	2.770.492	2.806.655
UD		
Personaleomkostninger.....	717.103	662.937
Lokaleomkostninger.....	111.799	119.898
Copa-bladet.....	379.976	380.324
Lejr- og weekendophold.....	519.502	461.658
Rådgiveruddannelse/Foreningskursus.....	94.286	3.060
Lokalforeninger.....	385.532	242.380
Møder og rejser.....	230.576	122.768
Administrationsomkostninger.....	383.970	424.985
Ukraine.....	37.648	67.625
Øvrige omkostninger.....	8.225	32.784
Udstillinger, PR inkl. legater.....	438.961	289.782
OMKOSTNINGER I ALT.....	2.846.426	2.808.201
Finansielle indtægter.....	19.970	33.734
Finansielle omkostninger.....	18.214	31.351
Finansielle poster i alt.....	1.756	2.383
ÅRETS RESULTAT.....	-74.178	837
Overført resultat.....	-74.178	837
I ALT.....	-74.178	837
AKTIVER		
Grunde og bygninger.....	2.007.709	2.047.504
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar.....	2.057.709	2.067.504
Materielle anlægsaktiver i alt.....	2.057.709	2.067.504
Anlægsaktiver i alt.....	2.057.709	2.067.504
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser.....	48.375	83.085
Andre tilgodehavender.....	125.628	25.606
Tilgodehavender i alt.....	174.003	108.691
Obligationer - bundne midler.....	866.102	851.521
Værdipapirer og kapitalandele i alt.....	866.102	851.521
Kontanter.....	0	3.000
Øvrige konti.....	349.481	345.136
Likvide beholdninger i alt.....	349.481	348.136
Omsætningsaktiver i alt.....	1.389.586	1.308.348
AKTIVER I ALT.....	3.447.295	3.375.852
PASSIVER		
Overført resultat.....	1.994.839	2.002.172
Arv og gaver, formålsbestemt.....	961.641	836.402
Egenkapital i alt.....	2.956.480	2.838.574
Andre hensatte forpligtelser.....	46.000	21.000
Kortfristede gældsforpligtelser.....	444.815	516.278
PASSIVER I ALT.....	3.447.295	3.375.852

Det er ikke nok at tilbyde effektive operationer, patienterne skal også kunne tåle dem

Præhabilitering er et nyt og vigtigt begreb i kræftbehandlingen.

Kræftens Bekæmpelse støtter forskning, der skal vise, hvordan man bedst forbereder patienterne, så de kan tåle en kræftbehandling.

I Kræftplan V stilles nye krav til forberedende indsatser for patienter før en kræftbehandling – også kaldet præhabilitering.

Patienten skal være klar

Præhabilitering handler om at styrke patientens fysiske og mentale tilstand før en kræftbehandling. Man skal vide, hvad der er udfordringen for den enkelte patient – og derefter tilbyde de indsatser, der skal til for at forbedre patientens tilstand. Det kan være fysisk træning, forbedret kost, medicinsk behandling af f.eks. blodmangel eller forhøjet blodtryk og hjælp til ryge- eller alkoholstop. Målet er at gøre den enkelte patient så robust som muligt, så kroppen bedre kan klare behandlingen, og kommer sig hurtigere.

Præhabilitering er relevant ved alle former for kræftbehandling. Og særligt ved kirurgi, da en operation udløser en kaskade af stress-reaktioner i patientens krop, der påvirker alle organer i en negativ retning.

- "Med præhabilitering forventer vi, at flere bliver i stand til at gennemføre en operation, og de, der bliver opereret, vil få færre komplikationer. I sidste ende vil det føre til, at flere overlever kræft, og med en bedre livskvalitet", siger Lene Hjerrild Iversen.

Præhabilitering skal gerne ende med at stå med store bogstaver som starten på patientens behandlingsforløb

<https://www.cancer.dk/nyheder-og-fortaellinger/2026/det-er-ikke-nok-at-tilbyde-effektive-operationer/>

Hvad betyder præhabilitering?

Præhabilitering foregår før behandlingen og hjælper med at forberede kroppen og sindet på, hvad der kommer til at ske. Det kan være træning, der styrker musklerne, rådgivning om kost og velvære, rygestop eller støtte til at forberede sig mentalt. Eksempelvis kan præ-habilitering hjælpe med at forbedre fysisk form, så man er bedre rustet til at tåle behandlingens bivirkninger.

Kilde: Kræftplan V